

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2021, č. j.: OAM-491/ZA-ZA11-HA13-2021

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2021, č. j.: OAM-491/ZA-ZA11-HA13-2021, jímž nebyl žalobci udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo konstatováno, že mu nelze udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů dle ustanovení § 15a téhož zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že si azylovou žádostí nechtěl pouze legalizovat pobyt, žalovaný danému aspektu přičetl větší důraz, než by bylo namístě, přitom snaha legalizovat si pobyt je ve vztahu k posouzení důvodů o udělení mezinárodní ochrany v zásadě irelevantní a zároveň i zjevně účelová žádost může být důvodná, stejně tak není zásadní datum podání žádosti, odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo z většiny založeno na důvodech, jež spadají pod jiný typ rozhodnutí, dříve požádat nemohl, neboť byl v moci mafie, ve vězení jej pak o dané možnosti nikdo nepoučil; odkaz na ustanovení § 15a zákona o azylu není dostatečně konkrétní, naplnění pojmu „vážný zločin“ bylo konstatováno bez ohledu na jeho individuální situaci, byl ovládán mafií, trest mu byl uložen na spodní hranici sazby a byl podmíněně propuštěn, veřejností není spáchaný trestný čin vnímán jako značně škodlivý, činem nevznikla žádná škoda, marihuana patří mezi měkké drogy, ohrožuje též pouze dobrovolné konzumenty, nikoliv další osoby, nelze vyjít z pouhého označení „zvlášť závažný zločin“ v trestním zákoníku, žalovaný byl rozsudkem trestního soudu vázán co do spáchání trestného činu, pojem „vážný zločin“ však bylo třeba vyhodnotit samostatně, z posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany neměl být vyloučen; jako oběť obchodování s lidmi je zranitelnou osobou, byl omezován na svobodě mafií, k daným okolnostem žalovaný nepřihlédl, k obchodování s lidmi a fungování mafie ve Vietnamu nejsou ve správním spisu žádné zprávy, k zranitelnosti žalobce nebyl směřován ani pohovor.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Tvrzení o snaze legalizovat si pobyt nebylo stěžejním důvodem nevyhovění žádosti, trestná činnost byla závažná, drogová kriminalita je velmi nebezpečná, což reflektují i různé mezinárodní smlouvy přijaté za účelem jejího potírání, pojem „vážný zločin“ byl naplněn, žalobcův status oběti obchodování s lidmi nebyl prokázán ani v trestním řízení, všechny důvody týkající se mezinárodní ochrany byly posouzeny řádně a s ohledem na individuální okolnosti, žalobci mezinárodní ochrana nenáleží a napadené rozhodnutí je zákonné. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce v poskytnutí údajů k žádosti ze dne 15. 7. 2021 uvedl, že je národnosti Kinh, je schopen se dorozumět vietnamsky a česky, je bez vyznání, nikdy nebyl členem politické strany ani politicky aktivní, je svobodný a bezdětný, roku 2012 přiletěl do Ruska, roku 2015 jej jedna organizace převezla automobilem z Ruska do Německa, roku 2016 jel automobilem z Německa do České republiky, kam vstoupil v lednu 2016, cestovní doklad nemá, před příjezdem do České republiky byl měsíc a půl v Německu, roku 2012 měl ruské vízum, aby mohl přiletět do Ruska, o mezinárodní ochranu dosud nežádal, je zdravý; o mezinárodní ochranu žádá, protože je v České republice bez dokumentů a má zde známé, proto chce zde s nimi žít, deset let nebyl v kontaktu s rodinou, odletí-li do vlasti, neví, zda s nimi bude moci žít, taktéž se bojí vietnamské mafie, další důvody nemá.
Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

6. Během pohovoru vedeného dne 15. 7. 2021 žalobce dále uvedl, že jej do České republiky přivezla vietnamská mafie, rodina měla těžký život, v jeho 15 letech přišla k nim domů vietnamská mafie a nabídla mu pracovní smlouvu, poté přišli s jeho pasem a vízem do Ruska, letěl do Ruska, byl zavezen do továrny, kde se šilo oblečení, tam pracoval téměř čtyři roky, po několika letech práce bez platu utekl, neměl kam jít, oslovila jej jiná vietnamská mafie, nabídli mu práci v Rusku, po několika dnech jej převezli do Německa, kde čekal v pokoji, poté byl převezen do České republiky, kde jej nutili pěstovat marihuanu, pak jej zadržela česká policie, nevěděl, že jde o marihuanu, byl mu uložen trest odnětí svobody v délce osmi let, po pěti letech byl propuštěn, po propuštění bydlel u české rodiny, s níž se seznámil přes spoluvězně, u nich žil, než požádal o mezinárodní ochranu, pracovat nemohl, jelikož nemá doklady, pouze pomáhal s domácími pracemi, v Rusku nemohl vyhledat pomoc, byli zamčeni v budově, také neumí rusky, lidé z továrny v Rusku už jej po útěku nekontaktovali, ani po útěku nevyhledal policii, nevěděl, kde je, a neměl tam žádné známé, bojí se, že jej mafie, která jej odvezla do Ruska, najde, podepsal jim nějaké dokumenty ohledně financí, takže u nich má dluhy, od odjezdu z Ruska jej nekontaktovali, po příjezdu do České republiky a Německa o pomoc nepožádal, jelikož nevěděl, že se jedná o mafii, to se dozvěděl až ve vězení při četbě časopisu, i v Německu a České republice byl neustále vězněn, nemohl ven, proto se neobrátil na policii, během pobytu v České republice byl v domě, pěstoval marihuanu, celý den se o ni staral, nikdy z domu nevycházel, ani nevěděl, že je v České republice, to zjistil až při zadržení policií, z domu nevycházel, jelikož byl zamčený, nutili jej pracovat, kupovali jim jídlo, po zadržení policii řekl o nelegálním držení v uzamčené budově, nepomohlo to, poté jej odsoudili, X., hledal, jak by mohl žít v České republice a po vydání výjezdního příkazu požádal o mezinárodní ochranu; ve vlasti měl těžký život a finanční potíže, problémy kvůli příslušnosti k některé skupině osob neměl, taktéž neměl potíže se státními orgány, v návratu do vlasti mu brání, že tam deset let nebyl, neviděl rodinu, nebyli v kontaktu, neví, co by tam dělal, stále se bojí vietnamské mafie, ve Vietnamu jej jistě najdou a chytí kvůli dluhům, s žádostí o pomoc se na orgány země původu nikdy neobrátil, jiné potíže neměl, chce žít s českou rodinou, která se o něj stará od doby, kdy byl ve vězení; nic dalšího uvést ani doložit nechce.
7. Žalobce byl odsouzen pro zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „TZ“), dílem dokonaný, dílem ve stadiu pokusu (§ 21 odst. 1 TZ), spáchaný ve spolupachatelství podle § 23 TZ. Žalobce se spolupachateli jednak společným jednáním více osob neoprávněně vyrobili omamnou a psychotropní látku a spáchali takový čin ve velkém rozsahu, jednak se společným jednáním více osob dopustili jednání, které bezprostředně směřovalo k neoprávněné výrobě omamné a psychotropní látky, a spáchali takový čin ve velkém rozsahu, a tohoto jednání se dopustili v úmyslu trestný čin spáchat, ale k dokonání činu nedošlo. Žalobce se spolupachateli konkrétně v přesně nezjištěné době nejméně od listopadu 2015 do zadržení dne 13. 3. 2016, společně s dalšími dosud nezjištěnými osobami, za účelem vypěstování vysoce prošlechtěného kultivaru rostliny konopí s vysokým obsahem cannabinoidních látek tak, aby z vypěstovaných rostlin bylo možné následným sušením získat psychotropní látku delta-9-tetrahydrocannabinol, bez řádného povolení, provozovali účelně vybavenou pěstírnu konopí setého a (část spolupachatelů včetně žalobce) rostliny konopí ošetřovali přihnojováním, zavlažováním, osvětlením a množením (jiní spolupachatelé odlišní od žalobce pak zajišťovali chod pěstírny, včetně části technologického zařízení pěstírny, a dne

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

13. 3. 2016 odváželi sedm pytlů odpadu, který obsahoval i rostlinný materiál morfologicky odpovídající rostlině konopí), a spolupachatelům včetně žalobce se podařilo vypěstovat a dalším zpracováním rostlin konopí setého získat nejméně 119 g sušiny obsahující 10,851 g účinné látky delta-9-tetrahydrocannabinolu, 12 736,5 g sušiny drceného rostlinného materiálu obsahující 1 010,774 g delta-9-tetrahydrocannabinolu a květy rostlinného materiálu o váze 92,1 g obsahující 8,436 g delta-9-tetrahydrocannabinolu a dále vypěstovali nejméně 3 031 rostlin do různého stadia růstu, obsahujících celkem 1 571,727 g účinné látky delta-9-tetrahydrocannabinol, z nichž 1 603 rostlin, obsahujících 4,906 g účinné látky delta-9-tetrahydrocannabinol, již nestihli vypěstovat a dále zpracovat pro zásah policie (přičemž konopí je omamná látka dle seznamu č. 3 a delta-9-tetrahydrocannabinol je psychotropní látka dle seznamu č. 5 nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek; které je prováděcím předpisem k zákonu č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů). Za uvedený skutek byl žalobce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 8 let (k výkonu trestu byl zařazen do věznice s ostrahou), dále byl odsouzen k trestu propadnutí věci (tři mobilních telefonů se SIM kartou, z toho jednoho z nich duálního, a jedné paměťové karty); všem pěti spoluodsouzeným byl uložen stejný trest odnětí svobody, stejně tak byli všichni zařazeni do věznice s ostrahou. Dne 7. 4. 2021 byl žalobce z výkonu trestu podmíněně propuštěn, zkušební doba byla stanovena na 5 let do 7. 4. 2026. (Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2017, sp. zn.: 7 T 3/2017, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 12. 2017, č. j.: 11 To 143/2017 - 1927, a opis z evidence Rejstříku trestů fyzických osob ze dne 28. 7. 2021.)

8. Ve správním spisu jsou obsaženy zprávy o zemi původu, konkrétně zpráva IOM, Přehled údajů o zemi za rok 2020, Vietnam ze dne 9. 4. 2021, Informace OAMP, Vietnam, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 22. 4. 2021 a Informace Ministerstva vnitra Velké Británie, Zpráva britského Ministerstva vnitra ze zjišťovací mise ve Vietnamu, Shrnutí, Půjčování peněz, Formosa ze dne 9. 9. 2019.

9. Dne 20. 9. 2021 se žalobce nedostavil k seznámení s podklady rozhodnutí.

10. Následně vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí ze dne 22. 9. 2021.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

12. Soud ve věci rozhodl při jednání, protože na jeho nařízení žalobce trval. V průběhu jednání žalobce sdělil, že v České republice žije dlouho, v 15 letech jej jedna mafiánská organizace poslala do Ruska, byl nucen pracovat v továrně zabývající se šitím, byl tam zavřený 4 roky, podařilo se mu utéct, ale jiná organizace jej odvedla do Německa, potom byl uzavřen v jedné pěstírně marihuany a vůbec o tom nevěděl, teprve po příchodu policie zjistil, že se nachází na českém území, neznal zákony a byl nucen pracovat, byl donucen, trestného činu se nedopustil vědomě; mafiánská organizace, co jej odvezla do Ruska, jej

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

nutila, aby zaplatil za letenku, po dobu 4 let, co pracoval v Rusku, se vůbec nedostal ven a nemohl kontaktovat příbuzné ve vlasti, má obavu z návratu do vlasti, protože mafii stále dluží peníze, mohli by jej najít a zase někde zavřít, od 15 let nebyl ve vlasti, dlouho žije v České republice, neví, zda by se byl schopen po tak dlouhé době adaptovat ve vietnamské společnosti, mafie by jej v zemi původu znovu mohla zavřít a donutit k práci, prosí o pokračování pobytu v České republice, aby zde mohl pracovat a být součástí české společnosti. Žalovaný vyslovil, že obavy z mafie nesouvisí s azylovými důvody, mafie je navíc soukromá osoba, ve Vietnamu lze rovněž využít vnitrostátní ochrany, což žalobce neučinil, žádost o mezinárodní ochranu podal až ve chvíli, kdy mu hrozilo vycestování z České republiky, žádost podal, protože nemá dokumenty a poznal zde českou rodinu, s níž by chtěl zůstat v České republice, doplňkovou ochranu žalobci nelze udělit pro spáchání vážného zločinu, proto nebylo namístě zabývat se důvody pro její udělení dle ustanovení § 14a zákona o azylu, pouhá snaha legalizovat si pobyt není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce doplnil, že o mezinárodní ochranu nepožádal ve výkonu trestu ani ihned po propuštění, jelikož nezná zákony a neuměl česky, po propuštění z výkonu trestu musel zařizovat všechny nezbytné věci, X., žádost o mezinárodní ochranu lze odůvodnit i potřebou pobytu, snahou být v bezpečí a soužitím s příbuzným (X.). V rámci konečných návrhů žalobce dodal, že se celou dobu, co se zde nachází, snaží začlenit do české společnosti, snaží se i naučit česky a začlenit do kulturních aktivit v České republice, lidi, s nimiž se zde seznámil, považuje za svou druhou rodinu, má především velkou obavu, musel-li by se vrátit do Vietnamu, požádal o možnost zůstat v České republice; žalovaný označil napadené rozhodnutí za plně souladné se zákonem a navrhl žalobu zamítnout.

13. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu *pro účely tohoto zákona se rozumí zranitelnou osobou zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.*
14. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
15. Podle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu *doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu.*
16. Soud předně neshledal důvodné námitky týkající se hodnocení žalovaného, podle kterého si žalobce chtěl žádostí o mezinárodní ochranu pouze legalizovat pobyt a žádost podal až po dlouhé době od příjezdu do České republiky.
17. Žalovaný na jednu stranu konstatoval snahu žalobce legalizovat si v České republice pobyt, na druhou stranu řádně přezkoumal všechny důvody pro udělení mezinárodní ochrany zákonem předvídaným způsobem, resp. v případě doplňkové ochrany uspokojivě odůvodnil, proč ji nelze žalobci udělit. Napadené rozhodnutí (resp. jeho podstata) nestálo na argumentaci o snaze legalizovat si pobyt a jeho odůvodnění ob stojí i bez uvedeného

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

závěru. Tvrzení o legalizaci pobytu, jímž žalovaný opatřuje většinu zamítavých rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany, tudíž nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí ve věci samé.

18. Stejně tak napadené rozhodnutí nestálo na argumentu o podání žádosti až po dlouhé době od příjezdu do České republiky. Odůvodnění zamítavého (napadeného) rozhodnutí plně ob stojí, aniž by bylo přihlíženo k době, která uplynula od příjezdu žalobce do podání azylové žádosti; hodnocení data podání žádosti se nedělo na úkor individuálního posouzení, jak žalobce namítl. Z předestřených důvodů netrpí napadené rozhodnutí ani nepřezkoumatelností. Krom toho, pozdní podání žádosti o mezinárodní ochranu sice samo o sobě nepostačuje k jejímu zamítnutí, může však napovědět, nakolik tíživě žadatel vnímal svou situaci; podání žádosti až po několika letech pobytu v České republice bez tvrzení o zásadních aktuálních změnách v zemi původu není pro posouzení žádosti zcela irrelevantní. Jak poznamenal Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v rozsudku ze dne 13. 1. 2005, č. j.: 3 Azs 119/2004 – 50: *„Úvahy Městského soudu v Praze o tom, že stěžovatelka požádala o azyl pro sebe a svého syna za účelem legalizace pobytu v České republice, nebyly příčinou zamítnutí žaloby, nicméně svou relevanci mají. Institut politického azylu slouží, zjednodušeně řečeno, k ochraně cizích státních příslušníků před pronásledováním ze strany domovského státu nebo v situacích, kdy má cizí státní příslušník z takového pronásledování oprávněnou obavu, přičemž pronásledování se musí dát z azylově významných důvodů. Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě. Zkoumání příčin, proč žadatel nepožádal o azyl bezprostředně po svém příjezdu do země, je tak vždy na místě a společně s vyhodnocením jiných tvrzení žadatele je součástí zjišťování skutkového stavu věci. Se žalovaným i soudem se pak Nejvyšší správní soud shoduje, že primární prostředky úpravy oprávnění cizího státního příslušníka dlouhodobě pobývat na území České republiky z jiných než azylově relevantních důvodů jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb. a nikoliv zákon č. 325/1999 Sb.“* Žalobce pobýval v České republice několik let, měl tak prostor se základním způsobem zorientovat, aby byl plně způsobilý k podání azylové žádosti. Z odsuzujících trestních rozsudků vyslovených v žalobcově věci (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2017, sp. zn.: 7 T 3/2017, a rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 12. 2017, č. j.: 11 To 143/2017 - 1927) ani nevyplývá, že by upozorňoval na své obavy z mafie a problematické postavení včetně minulých příkoří a statusu oběti obchodování s lidmi, naopak ke své cestě z vlasti na s. 8 rozsudku krajského soudu uváděl, že za cestu zaplatil hodně peněz zprostředkovatelům, což nenásvědčuje jeho zavlčení mafií proti jeho svobodné vůli, stejně tak na témže místě hovoří o své žádosti o mezinárodní ochranu v Německu (jakkoliv v azylovém řízení jakoukoliv dřívější azylovou žádost negoval). Lze každopádně uzavřít, že žalobce měl v průběhu let dostatek příležitostí k podání azylové žádosti v České republice, učinil-li tak až ve chvíli akutní hrozby vycestování v důsledku nedostatku bytového titulu, nejde o skutečnost zcela irrelevantní ve vztahu k rozhodování o mezinárodní ochraně, nicméně, žalovaný se i přesto vyhovujícím způsobem zabýval všemi důvody pro udělení mezinárodní ochrany, resp. nemožností udělit doplňkovou ochranu.
19. Dále žalobce namítal chybnou aplikaci ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, jelikož jím spáchaný skutek nebyl vážným zločinem ve smyslu azylového práva. Soud s žalobcovým náhledem na jeho trestnou činnost nesouhlasí. Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

20. Pojem „vážný zločin“ je autonomním institutem azylového práva, jehož naplnění musí být posouzeno vždy individuálně, zejména s ním nelze automaticky zaměňovat jiné obdobně znějící pojmy vnitrostátního práva (v české právní úpravě půjde typicky o „zvlášť závažný zločin“ definovaný v trestním zákoníku). K svébytnosti pojmu „vážný zločin“ se vyslovil též NSS, jenž v právní větě k rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č. j.: 6 Azs 309/2016 – 28, publ. pod č. 3546/2017 Sb. NSS, konstatoval: *„Pojem „vážný zločin“ [§ 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] je autonomním pojmem azylového práva a je třeba jej vykládat s přihlédnutím k významu, jaký mu přikládá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice) a Úmluva o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.). Závěr o tom, že se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na skutečnost, že byl odsouzen za spáchání činu, jenž je ve vnitrostátním trestním právu kvalifikován jako zvlášť závažný zločin, nýbrž je vždy třeba posoudit individuální okolnosti případu.“*
21. Žalobce se dopustil tzv. drogového deliktu, a to spočívajícího ve výrobě omamné a psychotropní látky, nikoliv pouze v jejím přechovávání. Drogové delikty přitom lze typově označit jako trestné činy, které mohou být v konkrétním případě vážným zločinem. Drogová kriminalita má zcela zjevně významné negativní dopady zdravotní, sociální, ekonomické i celospolečenské, čemuž odpovídá i přísnost jejího postihu (trestní sazba činu, jehož se dopustil žalobce, se pohybovala v rozmezí 8 – 12 let). Subsumovatelnost drogových deliktů pod pojem „vážný zločin“ potvrzuje i judikatura NSS, za všechna rozhodnutí lze odkázat na usnesení ze dne 3. 10. 2018, č. j.: 1 Azs 225/2018 – 45: *„Výkladem pojmu „vážný zločin“ ve smyslu tohoto ustanovení zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře opakovaně zabýval. Zdůraznil, že je třeba, aby správní orgán vedle kvalifikace činu z hlediska terminologie vnitrostátního trestního práva, posoudil závažnost zločinu ve světle všech polehčujících a přitěžujících okolností, a rovněž všech dalších relevantních subjektivních nebo objektivních okolností, ať již nastaly před předmětným činem nebo po něm (srov. rozsudky ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28, nebo ze dne 3. 8. 2016, č. j. 3 Azs 82/2016 – 29). V souladu s těmito závěry žalovaný i krajský soud vyhodnotili, že pokud stěžovatelka spáchala zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ve velkém rozsahu ve smyslu § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) a c) trestního zákoníku, za což jí byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 8 roků, dopustila se vážného zločinu ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o azylu. Z napadených rozhodnutí je zřejmé, že správní orgán ani soud nevycházely pouze z kvalifikace tohoto skutku v trestním řízení, ale obecně tento skutek posoudily s ohledem na to, že závažnost tzv. drogové kriminality je dána závažností svého dopadu a mírou devastujícího účinku na psychické i fyzické zdraví konzumentů, ale i celkově na společnost, pokud užívání drog patří k sociálně patologickým jevům s nejvýraznějšími negativními účinky. Tento závěr taktéž odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu (k tomu srov. např. usnesení ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 – 28).“*
22. Soud vzhledem ke všem individuálním okolnostem seznal označení žalobcovy trestné činnosti coby vážného zločinu za přiléhavé. Jakkoliv konopné produkty spadají pod tzv. měkké drogy, jde stále o látky, jejichž výroba a distribuce, ba dokonce jejich držení jsou za běžných okolností zákonem zakázané, zároveň jejich dlouhodobé užívání je nepochybně významně rizikové a případná závislost může mít silné negativní dopady zdravotní, sociální, ekonomické a v zásadě celospolečenské, závažnost drogové kriminality vyplývá i z různých mezinárodních smluv, které reflektují její nebezpečnost a deklarují snahu a potřebu proti ní intenzivně a rázně postupovat (vizte např. úmluvy uvedené na s. Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

10 napadeného rozhodnutí). Jde-li o individuální okolnosti skutku, svědčil ve prospěch žalobce již zmíněný status konopných drog coby tzv. měkkých, ovšem na druhou stranu v jeho neprospěch svědčila spousta zásadních okolností, kvůli nimž bylo třeba v rámci celkového posouzení žalobcem spáchaný zločin označit za vážný ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznit je třeba rozsáhlost a organizovanost trestné činnosti, žalobci a spolupachatelům bylo zabaveno mj. 12,7 kg sušiny drceného rostlinného materiálu obsahující přes 1 kg účinné látky a přes 3 000 rostlin obsahujících přes 1,57 kg účinné látky (přitom ale nadpoloviční většina z nich obsahovala jen nepatrné množství účinné látky, neboť už je spolupachatelé nestihli vypěstovat, jinak by množství účinné látky v tisících rostlin bylo ještě mnohem vyšší), odsouzeni byli žalobce a další čtyři spolupachatelé, kteří měli mezi sebou jasně rozdělené úkoly, aplikovali sofistikované technologické postupy za účelem maximalizace účinné látky v rostlinách a efektivně využívali velkoryse vybavenou pěstírnu, přestože trestní soudy na žalobcův čin nenahlížely touto optikou, je zjevné, že trestná činnost byla motivována materiálním prospěchem a množství drogy bylo způsobilé zajistit významný finanční zisk. V neprospěch žalobce byl i jeho velký význam pro spáchání trestné činnosti a jeho výrazný podíl na ní, žalobce byl zjevně speciálně vyškolený k zahradnickým pracím za účelem maximalizace účinné látky v rostlinách, v čemž bylo v pěstírně postupováno velice efektivně, byl u něj též nalezen červený sešit s poznámkami k dosažení (z hlediska pachatelů) co nejlepšího výsledku, měl u sebe rovněž klíče patřící k objektu a dle spoluobžalovaného patřil ke dvěma lidem, kteří mu chodili otvírat, když přijel k pěstírně, taktéž měl k dispozici dva mobilní telefony, v rámci skupiny nepochybně požíval velké důvěry či významu, jelikož u něj bylo nalezeno 300 000 Kč, které mu dle jeho tvrzení měla dát údajná organizátorka provozu; žalobce doznal i příslib určité finanční částky, jež mu za jeho práci měla být měsíčně vyplácena (500 \$). Přestože nelze automaticky vycházet z kvalifikace činu coby zvlášť závažného zločinu, jde o významné vodítko pro posouzení zločinu jako vážného, žalobci byl sice uložen trest na samotné spodní hranici zákonné sazby, i tak šlo o trest odnětí svobody velmi vysoký, ve výši 8 let, daná spodní hranice trestní sazby je velmi vysoká i na poměry zvlášť závažných zločinů (její stejnou výši má např. úmyslné těžké ublížení na zdraví se smrtelným následkem (§ 145 odst. 3 TZ) nebo loupež se způsobením škody velkého rozsahu (§ 173 odst. 3 TZ) aj.), naopak spousta jiných zvlášť závažných zločinů má spodní hranici trestní sazby výrazně nižší (např. prostá loupež (§ 173 odst. 1 TZ) či znásilnění provedené souloží nebo srovnatelným způsobem (§ 185 odst. 2 písm. a) TZ) mají spodní hranici trestní sazby 2 roky); obecné i individuální okolnosti žalobcovy trestné činnosti jsou natolik závažné, že jeho předčasné propuštění z výkonu trestu nemůže významně modifikovat závěr o vážném zločinu.

23. Soud po zohlednění všech relevantních faktorů nepovažoval za nezbytné porovnávat drogové delikty s jinými trestnými činy, které byly v konkrétních případech též označovány za vážný zločin, přesto odkazuje na usnesení NSS ze dne 20. 5. 2021, č. j.: 3 Azs 85/2021 – 36, resp. předcházející rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2021, č. j.: 41 Az 26/2020 – 57, v nichž byl coby vážný zločin ve smyslu azylového práva aprobován dokonce pokus přečinu, za nějž byl pachatel odsouzen toliko k podmíněnému trestu odnětí svobody v délce 6 měsíců (také na samé spodní hranici trestní sazby), byť mu byl zároveň uložen i trest vyhoštění v délce 5 let (jednalo se o pokus přečinu znásilnění dle ustanovení § 185 odst. 1 TZ). Zůstane-li se v rámci drogové kriminality, jako vážný zločin byl ze strany NSS označen též skutek spočívající v držení malého množství tvrdých drog za účelem prodeje (rozsudek ze dne 19. 11. 2019, č. j.: 4 Azs 352/2019 - 36), což je Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

s žalobcovou rozsáhlou a organizovanou trestnou činností zcela nesouměřitelné, jakkoliv významně se přihlédne k statusu konopných drog jako tzv. měkkých (mimořádně, držení malého množství nelegální drogy za účelem prodeje (pro jiného) se rovněž řadí mezi přečiny dle českého trestního zákoníku, vizte ustanovení § 283 odst. 1 TZ s odkazem na ustanovení § 14 odst. 2 TZ). Z judikatury je navíc zřejmé, že NSS spatřoval vážný zločin přímo i v trestné činnosti spočívající v pěstování, výrobě či distribuci konopných drog (vizte usnesení NSS ze dne 26. 5. 2023, č. j.: 3 Azs 292/2021 – 49 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 9. 2021, č. j.: 60 Az 43/2021 – 38, nebo rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2020, č. j.: 7 Azs 213/2020 – 25, který následně obstál i před Ústavním soudem, konkrétně se jednalo o usnesení ze dne 30. 4. 2021, sp. zn.: II. ÚS 711/21).

24. Vzhledem ke všem předestřeným okolnostem soud uzavírá, že žalobce svou trestnou činností nespáchal pouze zvlášť závažný zločin dle českého trestního práva, ale zároveň se jí dopustil i vážného zločinu ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, proč mu nelze udělit doplňkovou ochranu.
25. Žalovaný v napadeném rozhodnutí (s. 8 až 11) svůj závěr o spáchání vážného zločinu žalobcem uspokojivě odůvodnil. Nejprve s ohledem na českou i evropskou judikaturu vyložil pojem „vážný zločin“ a odlišil jej od zvlášť závažného zločinu stanoveného českým trestním zákoníkem, zdůraznil potřebu zhodnotit individuální aspekty a vyslovil vázanost trestními rozsudky stran samotné skutečnosti spáchání trestného činu žalobcem. Upozornil na organizovanou i rozsáhlou trestnou činnost, identifikoval čin jako drogovou kriminalitu a s odkazem na mezinárodní smlouvy týkající se drogové problematiky ilustroval její závažnost, připustil sice status konopných drog coby tzv. měkkých drog, zdůraznil však možné vážné zdravotní a sociální následky pro jejich případné uživatele. Žalovaný vyzdvihl především negativní zdravotní, sociální a ekonomické dopady drogové kriminality, z nichž se nevymykají ani následky způsobené konopnými drogami. Soud se s odůvodněním žalovaného ztotožnil a považuje jej za dostatečné a přesvědčivé, řádně vysvětlující, proč je nutno žalobcem spáchaný trestný čin chápat jako vážný zločin, pro nějž mu nelze udělit doplňkovou ochranu dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
26. Soud se v daném ohledu neztotožnil s námitkami žalobce. Odkaz na ustanovení § 15a zákona o azylu ve výroku plně postačuje, z odůvodnění je pak zcela zřejmá konkretizace na ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, hodnocení žalovaného pak bylo vyhovujícím způsobem individualizované a nedošlo k pominutí zásadních okolností případu. Žalovaný se neomezil na odkaz k spáchání zvlášť závažného zločinu, závažností činu se dostatečně zabýval i s odkazem na příslušné mezinárodní smlouvy, vzal v potaz i uložení trestu v nejmenší možné výměře, předčasné propuštění z výkonu trestu nebylo zapříčiněno samotnou povahou činu, leč následným chováním v jeho průběhu, nejedná se o takovou zásadní okolnost, jež by podstatným způsobem modifikovala povahu činu jako vážného zločinu, trestný čin spáchaný žalobcem taktéž nebyl založen na škodě, ale na velikosti rozsahu, k čemuž žalovaný významně přihlížel, naopak správně nekonfrontoval vážnost zločinu s vykořisťováním žalobce vietnamskou mafií, jelikož trestný čin nebyl zjevně spáchán v úzké souvislosti s ním (tímto aspektem se soud zabýval níže). Dostatečné bylo odůvodnění, proč jím spáchaný trestný čin spadá pod pojem vážný zločin, explicitní porovnání jeho závažnosti s typově zcela odlišnými jednáními nebylo nutné, též se soud výše zabýval tím, proč se ztotožňuje s žalovaným ohledně spáchání vážného zločinu přes status konopných drog coby tzv. měkkých, zde pouze podotýká, že

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

potíže uživatelů drog samozřejmě negativně dopadají i na další osoby v rodině, zaměstnání i jinde, jakož i v důsledku na celou společnost. Žalovaný se taktéž cítil být vázán trestními rozsudky ohledně spáchání konkrétního trestného činu žalobcem, naplnění pojmu vážný zločin však vyložil zcela autonomně, plně v souladu s právní úpravou i judikaturou.

27. Žalovaný vyhodnotil žalobcovu trestnou činnost jako vážný zločin po všech stránkách dostatečně, na odůvodnění dané skutečnosti nelze klást nepřiměřené nároky. Potřebu přiměřených požadavků při subsumpci rozhodných skutečností pod pojem „vážný zločin“ zdůrazňuje též NSS, jenž v rozsudku ze dne 31. 5. 2023, č. j.: 4 Azs 79/2023 – 25, shrnul: *„Nejvyšší správní soud se nicméně postavil proti tomu, aby na správní orgán byly kladeny přehnané požadavky. Ve vztahu k drogovým trestným činům je obecně považováno za dostatečné, pokud správní orgán poukáže na odsouzení za úmyslný trestný čin, spáchaný s úmyslem získat materiální prospěch, v organizované skupině a ve velkém rozsahu (viz usnesení NSS ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018-28, ze dne 3. 9. 2020, č. j. 1 Azs 244/2020-33, ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 331/2020-19, ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, ze dne 25. 5. 2021, č. j. 1 Azs 37/2021-38, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 9 Azs 140/2021-32, a ze dne 17. 6. 2022, č. j. 9 Azs 57/2022-31). V rozsudcích ze dne 20. 7. 2020, č. j. 9 Azs 131/2020-23, a ze dne 15. 10. 2020, č. j. 7 Azs 213/2020-25, za nepřiměřený vyhodnotil požadavek krajského soudu, aby bylo zhodnoceno uložení trestu na spodní hranici výměry trestu odnětí svobody ve vztahu k míře účasti žadatele na trestné činnosti, jeho podíl v rámci organizované skupiny, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, že se jednalo o první trestný čin, přičemž žadatel předtím vedl řádný život a trestnou činnost páchal v krátkém časovém období. Nejvyšší správní soud připustil, že tato kritéria vymezená krajským soudem mají jistou relevanci ve vztahu ke konkrétnímu posuzovanému trestnému činu, nicméně již byla zhodnocena trestními soudy při stanovení výměry trestu. Na toto zhodnocení přitom správní orgán odkázal, za hlavní skutečnost svědčící o závažnosti trestné činnosti označil její spáchání ve velkém rozsahu a v organizované skupině, z čehož dovodil velmi vysokou míru společenské škodlivosti trestného činu. Tento závěr zohlednil i výši uloženého trestu, obecně poukázal i na vysokou škodlivost drogové trestné činnosti, která je potírána i mezinárodními smluvními instrumenty. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že správní orgán nevycházel jen z typové škodlivosti drogových trestných činů, ale provedl i konkrétní úvahu o škodlivosti trestného činu spáchaného žadatelem. Poukázal na to, že i méně intenzivní konkrétní škodlivost trestného činu, jehož se žadatel dopustí, pokud jej lze podřadit pod kvalifikovanou skutkovou podstatu, zpravidla naplňuje charakteristiku vážného zločinu.“* V zásadě obdobně jako v nyní předestřeném případě aprobevaném NSS postupoval žalovaný i v této věci. Žalobcovu kardinální námitku spočívající v chybném či nedostatečném odůvodnění aplikace pojmu „vážný zločin“ tudíž nebylo možné shledat důvodnou.
28. Konečně žalobce namítal svůj status zranitelné osoby, jelikož se měl stát obětí obchodování s lidmi. Ani danou námitku soud neshledal důvodnou.
29. Pomine-li soud otázku, zda byl žalobce skutečně obětí obchodování s lidmi, nelze přesto hovořit o pronásledování z azylově relevantních důvodů, jelikož samotná zranitelnost nezakládá některý z důvodů pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Tentýž názor zastává i NSS ve své judikatuře, konkrétně v usnesení ze dne 30. 11. 2021, č. j.: 7 Azs 336/2021 – 41, uvedl: *„To, zda je stěžovatelka jakožto „HIV-pozitivní transgender žena“ zranitelnou osobou, nemá na posouzení věci žádný vliv. Jak již uvedl krajský soud, z těchto skutečností „nelze dovozovat nárok na mezinárodní ochranu (nemůže se jednat o další v § 12 zákona o azylu neuvedený důvod), ani výjimku z posouzení podmínek, za kterých*
- Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

lze věcně přezkoumat opakovanou či další opakovanou žádost.““ Je sice pravdou, že v rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č. j.: 5 Azs 317/2020 – 28, NSS hovoří o souvislosti obchodování s lidmi (konkrétně nucených prací) s pronásledováním, vždy však musí existovat návaznost na některý z důvodů taxativně uvedený v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu (v případě předestřené NSS se jednalo o politické přesvědčení, příp. příslušnost k sociální skupině, navíc šlo o nucené práce vyžadované přímo státními orgány), žalobce však své tvrzené pronásledování mafií nespojoval s žádnou z typových charakteristik stanovených v ustanovení § 12 zákona o azylu ani možná spojitost s některým z těchto důvodů nevyšla v řízení najevo. Jak lze pro úplnost dodat, status oběti obchodování s lidmi nepředstavuje sám o sobě ani důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu, ve Vietnamu dle shromážděných zpráv přitom neprobíhá humanitární katastrofa a žalobce je X. zdravý, je mladý a praceschopný, kromě problémů s mafií žádné potíže neměl, jeho poměry nejsou humanitárním případem. Doplňková ochrana pak žalobci nemohla být udělena s ohledem na ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

30. Bylo třeba též zkoumat otázku, zda se žalobce dopustil své trestné činnosti jako oběť obchodování s lidmi, tedy v závislém a bezprávném postavení, zcela odkázán na mafií, neboť za takových okolností by bylo namístě vyhodnotit, zda lze i přesto jím spáchaný skutek kvalifikovat jako vážný zločin. Z rozsudků vydaných v žalobcově trestní věci však nevyplývá spáchaní trestného činu ve významně podřízeném postavení (na úrovni bezprávné oběti obchodování s lidmi podrobené nuceným pracím). Žalobce byl zadržen přímo v pěstírně konopí, přičemž měl u sebe dva mobilní telefony, červený sešit, klíče a 300 000 Kč, je nanejvýš nepravděpodobné, aby byly žalobci jako oběti obchodování s lidmi ponechány dva mobilní telefony a klíče od objektu (a žalobce by navíc těchto prostředků nevyužil k útěku ani přivolání pomoci), navíc bylo prokázáno, že dělal velice sofistikované práce za účelem maximalizace výnosu a měl být jednou ze dvou osob, které ostatní spolupachatele vpouštěly do objektu, krom toho mu, jak sám vypověděl, byla za „zahrádknické“ práce slíbena nemalá měsíční odměna ve výši 500 \$, zcela nelogickým se jeví, proč by měla být oběti obchodování s lidmi svěřována částka ve výši 300 000 Kč (údajně na úhradu energií). Uvedené zjištěné skutečnosti ve svém souhrnu prakticky vylučují, aby žalobce během páchaní své trestné činnosti vystupoval jako oběť obchodování s lidmi, proto nebylo třeba na výše uvedených závěrech o spáchaní vážného zločinu ve smyslu azylového práva cokoliv měnit.
31. Závěrem se soud vyjádří k navrhovaným důkazům. Tři dokumenty, konkrétně rozhodnutí o povolení k zaměstnání, pracovní smlouva a dobrozdání třetích osob o žalobci, jsou irelevantní ve vztahu k udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu (lze jej udělit jen z taxativně uvedených důvodů příslušnosti k určitým skupinám), ustanovení § 14 téhož zákona, upravující tzv. humanitární azyl, by se muselo vztahovat k humanitární katastrofě či kritickému zdravotnímu stavu, k čemuž předložené listiny zjevně nesměřují, ve vztahu k ustanovení § 14a zákona o azylu by listiny mohly být ve výjimečných případech relevantní, avšak v řízení bylo zkoumáno toliko, zda žalobce spáchal vážný zločin ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a zda je či není z možnosti udělení doplňkové ochrany vyloučen, předložené dokumenty jsou k otázkám řešeným v tomto řízení nepodstatné, vzhledem k jejich irelevanci nebylo danými listinami provedeno dokazování. K důkazu žalobce předložil rovněž X., z předloženého dokumentu nebyly zjištěny žádné skutečnosti relevantní pro nyní vedené soudní řízení, možné X. nemohou mít s ohledem na deklarované důvody žádosti o mezinárodní ochranu Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

přímou souvislost s důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu ani nemohou nic měnit na kvalifikaci žalobcovy trestné činnosti coby vážného zločinu ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

32. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. září 2023

JUDr. Václav Kočka-Amort, v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.